

עבודה (חדשה) ונעימה:

הדברים שחייבים לדאוג להם כשמחליפים מקום עבודה

מעבר בין עבודות הוא אף פעם לא דבר פשוט. סיום פרק משמעותי ותחילתו של פרק חדש ולא מוכר. מעבר להסתגלות לשינוי, יש עוד לא מעט דברים שצריך לדאוג להם כשעוברים למקום עבודה חדש

מעבר בין מקום עבודה אחד לאחר הוא הזדמנות לבדק בית משמעותי יותר בנוגע לחסכונות שנצברו במהלך השנים. עזיבה של מקום עבודה כרוכה בבירוקרטיה ובמילוי טפסים, וכן בקבלת החלטות שיכולות להשפיע בצורה משמעותית על העתיד, כמו האם מושכים כספי הפיצויים, האם רוצים לנייד את קרן הפנסיה או ההשתלמות לגוף אחר, לעדכן את המעסיק/ה החדשים באיזה מכשיר חיסכון פנסיוני להפקיד ועוד ועוד.

ההחלטות עשויות להיות מבלבלות, ולעיתים קשה לדעת מה באמת משתלם ומתאים למאפיינים שלנו בטווח הארוך. אז בואו נעשה סדר, ונבין מהם הדברים החשובים ביותר שצריך לדאוג להם כשעושים שינוי ומחליפים מקום עבודה.

טופס 161

כשמסיימים לעבוד במקום עבודה, מקבלים טופס 161, שמפרט את כל הפיצויים ומענקי הפרישה שאתם זכאים להם. טופס 161 מיועד למס הכנסה אך גם עבור משיכת הפיצויים הצבורים בקופות הגמל, ובאמצעות טופס 161א' שממלאים לפקיד השומה בעצם מחליטים מה עושים עם הכספים.

פיצויים: מושכים או משאירים לפנסיה?

הנושא שמתקשר באופן כמעט מידי להחלפת מקום עבודה הוא נושא הפיצויים. חוסכים רבים סבורים שמשיכת פיצויים היא נוהל רגיל בעת עזיבת עבודה, כאשר בפועל מדובר בטעות. חשוב לדעת שמשיכה של כספי הפיצויים יכולה להקטין את הקצבה הפנסיונית שתהיו זכאים לה בכ-40%, ולכן ברוב המקרים ישנה עדיפות להימנע מכך ולהגדיל בעתיד את הקצבה. על כל שנת עבודה, זכאים העובדת או העובד לפיצויים הפטורים ממס עד לתקרה של 12,640 ש"ח (נכון לשנת 2022). לאחר עזיבת מקום העבודה צריך להחליט: האם מושכים את הכספים ואז ניתן לקבל פטור ממס עד לתקרת הפטור (ועל היתרה תשלמו מס), או לייעד את הכספים לפנסיה ברצף קצבה.

אם החלטתם למשוך את כספי הפיצויים, אז שווה לפנות לאנשי מקצוע, כמו רו"ח, יועצי מס או בעלי רישיון פנסיוני המתמחים בתחום הפרישה, על מנת לבדוק אפשרות להפחתת חבות המס ומציאת פתרונות שיאפשרו למקסם את הסכום שיתקבל. האפשרות הנוספת היא להפנות את הכסף לרצף קצבה, כלומר להשאיר אותם בחיסכון הפנסיוני כדי שיהיו חלק מקצבת הפנסיה שתקבלו לאחר הפרישה. למעשה, המדינה מעוניינת שהחוסכים ישאירו את כספי הפיצויים בחיסכון הפנסיוני ולא ימשכו אותם עד הפנסיה ולכן האפשרות של רצף קצבה נקבעה כברירת מחדל.

כמו כן, ניתן לבצע התחשבנות מס אבל לא למשוך את הכספים אלא להעביר אותם (לאחר ניכוי המס) לחשבון חדש בקופת גמל, כאשר הכספים נשארים נזילים למשיכה בכל עת כנגד תשלום מס רווח הון של 25% על הרווח הריאלי. כך, ניתן ליהנות מהמשך חיסכון במסגרת קופת גמל תוך שמירה על נזילות, אפשרות למעבר בין מסלולים, לקיחת הלוואה וכדומה. עם זאת, אין אפשרות להמשיך להפקיד כספים נוספים לחשבון, ומי שיבחר למשוך את הכספים מגיל 60 כקצבה (ע"י העברתם לקרן פנסיה) ייהנה מפנסיה פטורה ממס וכך בעקיפין כל הרווחים פטורים ממס.

שמירה על הזכויות בקרן הפנסיה

סעיף זה חשוב במיוחד לעובדים שעזבו מקום עבודה וטרם מצאו מקום עבודה חדש. מעבר לחיסכון המיועד לפרישה, בקרן הפנסיה קיים גם רכיב ביטוחי שנועד למקרי קיצון כמו מוות חלילה או נכות (אובדן כושר עבודה). חלק מההפקדות החודשיות לקרן הפנסיה משמש לתשלום הפרמיה עבור הביטוח. בעת סיום עבודה נפסקות גם ההפקדות לקרן הפנסיה ואתם עלולים למצוא את עצמכם ללא כיסוי אם לא תפקידו במשך מספר רב של חודשים. בחמשת החודשים הראשונים קרן הפנסיה תגבה את הפרמיה עבור הביטוח מתוך החיסכון שצברתם באופן אוטומטי ואתם לא נדרשים לבצע כל פעולה.

אולם אם יעברו יותר מחמישה חודשים ללא הפקדות וללא הסדרת תשלום הפרמיה באופן עצמאי, אתם עלולים לאבד את הכיסוי הביטוחי. במקרה כזה, ניתן לבקש לבצע הסדר ריסק, כלומר לפנות לקרן הפנסיה ולהסדיר את עלות הכיסוי הביטוחי לתקופה נוספת, שיכולה להגיע ל-19 חודשים (ובסה"כ עד 24 חודשים של כיסוי ביטוחי ללא הפקדות לקרן הפנסיה). אם ההפקדות שלכם לקרן הפנסיה נפסקו לזמן ממושך, כדאי לפנות לקרן הפנסיה ו/או לסוכנות הפנסיונית על מנת להסדיר את הנושא.

פדיון ימי חופשה ומחלה

בסיום ההעסקה ועזיבת מקום עבודה, זכאים העובד או העובדת לקבל כסף עבור ימי חופשה שלא נוצלו. בדרך כלל, פדיון ימי החופשה יינתן באופן אוטומטי ע"י המעסיק/ה בהתאם למועד תשלום השכר. בניגוד לימי חופשה שנצברו,

בעת סיום העסקה לא ניתן לפדות בכסף ימי מחלה שלא נוצלו, אלא אם קיים הסכם עבודה או

הסכם קיבוצי שקובעים אחרת. עם זאת, כדאי להכיר בכך שפדיון ימי המחלה יכול להיכנס למענק הפיצויים בפרישה. כלומר, הסכום נכלל כחלק מכספי הפיצויים והמשמעות היא שניתן לנצל ולמשוך אותו במסגרת הפטור הניתן בגין כספי הפיצויים. לכן, יש לוודא שגובה פדיון ימי המחלה נכלל בטופס 161 ולא נכנס לתלוש השכר, כמו במקרה של פדיון ימי חופשה.

לעדכן במקום החדש שיש לכם קרן פנסיה

התחלתם לעבוד במקום חדש? בשעה טובה! אחד הדברים שחשוב לעשות הוא לעדכן את המעסיק/ה על כך שיש לכם קרן פנסיה ממקום העבודה הקודם. זאת כדי שתחילת ההפקדות תיעשה מוקדם ככל שניתן ותוכלו לשמור על רצף ביטוחי. לפי חוק, אם אתם מבוטחים בחיסכון פנסיוני ממקום העבודה הקודם, המעסיק/ה מחויבים להפקיד לקרן פנסיה קיימת תוך 3 חודשים מיום התחלת העבודה או בתום שנת המס – המוקדם מבניהם – רטרואקטיבית למועד תחילת העסקה. לעומת זאת, אם הנכם עובדים חדשים שמצטרפים למעגל העבודה ולא מבוטחים בחיסכון פנסיוני קודם, ההפקדה תתבצע רק בתוך 6 חודשים מיום התחלת העבודה, ללא הפקדה רטרואקטיבית.

חשוב להביא זאת בחשבון כשמחשבים את מספר החודשים שבהם לא היו הפקדות רציפות לקרן הפנסיה. מעבר למקום עבודה חדש הוא גם הזדמנות לבחון האם רצוי לעשות שינוי בגוף המנהל את קרן הפנסיה שלכם, לשדרג את איכות ניהול ההשקעות וגם לבצע שינוי במסלול ההשקעה, במידה וחלף זמן רב מהפעם האחרונה שעשיתם זאת אתם מוזמנים להיעזר באיש מקצוע בעל רישיון פנסיוני.

* אין לראות בנתונים ייעוץ השקעות ו/או שיווק השקעות ו/או ייעוץ פנסיוני ו/או שיווק פנסיוני המתחשב בנתונים ובצרכים של כל אדם ואין באמור משום הבטחת תשואה או רווח.

